

טיב הקהילה

ב"ד

פינחס

כ"א תמוז תשפ"ד

המטעם לפי אופק דרושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"ג 7:04
מוצ"ש 8:20
ר"ת 8:57

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סו"ק ש"א 8:26 | סו"ת א' 9:52
סו"ק ש"ב 9:16 | סו"ת ב' 10:26

המטעם לפי שיעור קיץ

ליון מס:

739

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

בסברא כלל, זה האדם יודע כי מה שהיה אסור בבית אביו הינו אסור לעולם! וזה האדם המחזיק במסורת אבותיו חביב מאוד בעיני הקב"ה וכיון שידע הקב"ה שפנחס הוא מאלו המחזיקים ביותר בזה הכלל, על כן ביקש לסבב שזה הדבר גופא תביא את פנחס לידי מעשה, ויזכה בזכותה בשכרו הראוי לו. (וראה ברש"י בריש פרשתן שיישב את הדברים על פי דרכו, ושבעים פנים לחורה).

זה מה שהביא רש"י לעיל על מאמר הכתוב (כה ז) 'ירא פנחס' - 'ירא מעשה ונזכר הלכה'. בכך כיוון לשבר את אוזניו מרו השינוי שבין פנחס לבין השאר, כי גם פנחס היה נוכח בשעת מעשה, וכשאר אחיו שמע חוות דעתו של זמרי, אך כל זאת לא נגע אליו כמלוא נימא, הוא 'ירא מעשה ועל פיה נזכר מהו דינו של העושה, כלל לא עניין אותו על מה ולמה ראה זמרי לנכון לעשות מה שעשה, רק זאת ידע, שכן קיבל מאביו אלעזר שקיבל מפי אביו אהרן, והאחר מפי משה, שעל זה החטא ראויים להידקק ברוב ע"י מקנאי ה', והוא זה שהלך בתום והבהיר את הדברים באמרו למשה 'כ' מקובלני ממך הבעול ארמית קנאים פוגעים ב'.

ולאור אלו הדברים מובן שפיר מדוע זכה בשכרה בכחונה לדורות, כי מאחר שהיה זה בזכות התחזקות בעקבות הדורות שלפניו, על כן מדדו לו באותה מידה, וזיכו אותו במעלה רוחנית שהיא שווה בכל הדורות, ולא שייך בה עליה וירידה, כי על אף שמצד מהותו של האדם עדיין לא הגיע למעשה אבותיו, בכל זאת הרי קדושת הכהונה הינו שווה בכל הדורות.

גם יש לומר שבזכות שהלך בדרכי אבות זיכו אותו מן השמים ב'כחונה' כי מתוך כך ניתן לו את היכולת ללכת בדרכי האבות בכל הענינים שכן עד אותה שעה גם אם אכן הלך בדרכי האבות, לא היה ראוי לעבוד את בוראו ממש כפי שאבותיו זכו לעבוד, שכן לאבותיו זיכו מן השמים גם בעבודת הכהונה, ואילו הוא עדיין לא זכה בה, ואחר שראו מן השמים שהינו משתוקק מאוד ללכת בעקבות אבותיו, וכל מה שביכולתו לעשות כדי ללכת בעקבותיהם הוא עושה, ואף מסר נפשו על כך בהריגת זמרי, לכן זיכו אותו מן השמים שיהיה ביכולתו ללכת בעקבותיהם גם בעבודת הכהונה.

דבר זה הוא המחשה למה שאמרו חז"ל (שבת קד). 'הבא ליטור מסייעין אותו, כי לפעמים כשאדם רוצה ללכת בדרכי התורה, מנסה היצר להניעו, באמרו, שהדבר הוא ממש נגד המציאות, ואז יש להשיבו שגם על מצב שהוא מנוגד להמציאות מוטל עלינו לעשות מה שכן ביכולתנו, ואז כבר ישלים הקב"ה את החלק שהוא בלתי אפשרי לו להאדם מכח עצמו, וכפי שרואים כאן, שגם אם עז היה רצונו של פנחס ללכת בעקבות אבותיו בכל פרט לא היה הדבר ביכולתו, ואף היה אסור לו מצד הדין, אולם הוא עשה את המוטל עליו מבלי שעלה על דעתו שהמציאות יכולה להשתנות, וכשראו מן השמים שהוא עשה את שלו הוכיחו מן השמים שאין מעצד לה מלוהיטע עד שגם המציאות יכולה להשתנות.

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: (כה),

(יא)

...

הגם, בפרשה הקודמת אנו רואים איך שאחר שנכשלו העם בבעל פעור נצטווה משה מפי הקב"ה להוקיע את החוטאים כי נתחייבו אלו בסקילה, ודוקא בזו השעה הופיע בפני משה האיש המורם מעם הוא זמרי נשיאו של שבט שמעון, והראה את כוחו להתיר, והגם שלא היו דבריו כנים כלל, בכל זאת היה בהם בכדי לרומם

בלבול וטשטוש גדול, ועד כדי כך הגיעו פני הדברים שאפילו משה רבינו אחר ששמע מפורשות מפי הקב"ה שאלו שנכשלו בזה העוון חייבים מיתה, בכל זאת לא היה ביכולתו להגות ולחיות דיעה נגד זמרי, וכפי שמביא שם רש"י (כה ו) שנתעלמה ממנו ההלכה 'כל הבעול ארמית קנאים פוגעים ב', ובודאי שלא להיגם נתעלמה ממנו ההלכה הבהירה, זמרי זה לא היה 'קטלי קנאי באנא', ובבואו לפני משה הראה לפניו את חילו בתורה, והתחיל להוכיח בק"ן טעמים שאין כאן שום איסור, עד שהצליח בדבריו לעורר ספק שמא אין הוא בכלל 'בעול ארמית', כלומר, על אף שיש דין ש'כל הבעול ארמית קנאים פוגעים ב' שמא אין הדברים אמורים באותו אופן ובאותו מציאות שזמרי נכשל בו.

אותה שעה היתה שעה קשה להכשרים שבישראל, בראותם שגם משה נשתתק דומיה, ועד כדי כך הגיעו פני הדברים שהתחילו בוכים בראותם את המבוכה הגדולה בה הם נמצאים. אמנם לא בכדי סיבב הקב"ה כל זאת וכפי שמביא רש"י שם שהיה זה כדי שיבוא פנחס ויטול את הראוי לו. מדברי רש"י אלו אנו רואים שכבר היה פנחס ראוי לאותה מצוה ולשכרה מקודם לכן, זכות עמדה לו לפנחס, ומסבב הסיבות ראה כאן שעת הכושר לזכותו בשכרה, והביא לידי העלמת מעיני משה, כדי שיבוא פנחס לידי מעשה ויטול בזכותה את הראוי לו. ומוטל עלינו לדעת מהו הזכות העצום שעמד לו לפנחס עד שראוי היה לכל הנעשה, שהרי אין התורה מספרת לנו סיפורי דברים כי אם להורות לנו את המעשה אשר נעשה, ובהכרח רצתה ללמדנו אורחות חיים מהליכותיו של פנחס.

ואפשר שלזה הטעם ראתה התורה לנכון לחזור שוב במקרא שלפנינו לייחס את פנחס אחר אבותיו, 'פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן' ועל אף שבפרשה הקודמת (לעיל כה ז) כשהתחיל הכתוב לספר אודותיו כבר הזכיר כל יחוסו, בכל זאת חזר עליהם הכתוב כדי לגלות לנו מהו זכותו שגורם למצוה, שהיה זה בסיבת הליכותו בתמימות בדרכי אבות מבלי לשנות זיז כל שהוא ממה שקיבל מאביו אלעזר ומוקיניו אהרן, כי זה האדם שדרכי אבותיו הם נו לרגלי, והמה לפניו חוקי ברזל, ואינו מתחכם עליהם כלל וכלל, לזה האדם אי אפשר לבוא בתחבולה ולטשטש דעתו בסברות שונות ומשונות, כי לדידיה אין הדבר מוטל

טיב המערכת

משפחת החנוכי

הגמרא מספרת על מר עוקבא שהיה רגיל ליתן צדקה לעני שגר בשכונתו, ומדי יום היה משלשל לו בצינור שבדלת ארבעה זוזים פעם אחת התעניין העני מיהו זה שגומל עמו את הטובה הזו, והחליט לבדוק מיהו זה ואיזהו, באותו יום התעכב מר עוקבא בבית המדרש, וכשיצא הלכה אשתו עמו, כאשר התקרבו לביתו של העני והתקרבו לעבר דלת ביתו, ראה אותם העני ויצא אחריהם כדי לראותם התחילו מר עוקבא ואשתו ברחימים והעני אחריהם בדרכם עברו ליד תנור חם ונכנסו שניהם לתוכו ונכו רגליו של מר עוקבא והגמרא שואלת 'זכ' כך למה, כלומר למה היו צריכים לברוח ולסכן את עצמם בכניסתם לתנור? עונה הגמרא: 'משום שאמרו נוה לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים'. בפרשתנו כאשר התורה מונה את בני ישראל לשבטיהם לפי משפחותיהם הם מחכרים בצורה שונה: 'חנן משפחת החנוכי, ורש"י מסביר: 'לפי שהיו האומות מבזין אותם ואומרים מה אלו מתייחסין על שבטיהם? סבורין הן שלא שלטו המצריים באמתותיהם? אם בגופם היו מושלים קל וחומר בגשותיהם? לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם, ה"א מצד זה וי"ד מצד זה, לומר: מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם.

מתוך הדברים אנחנו יכולים להבין כמה הקב"ה אינו סובל כשמבזים את אחד מישראל, ולא משנה מיהו, אם מדובר באחד מישראל הקב"ה שם עליו 'זחומת' עם שמו, כלומר אני לוקח עליו אחריות שהוא כשר, ואז מי יעז לבזותו, כך אנו רואים גם בתחילת הפרשה: 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, גם שם מסביר רש"י לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט ישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, ואם מר עוקבא נזהר כל כך שלא לבזות יהודי מתוך הצדקה שהוא מעניק לו, ק"ו שצריכים להזהר מלבזות יהודי לשם ביזוי, ובפרט עתה בימי בין המצרים בוודאי צריכים זהירות יתירה בזה, ויהי' שנזכה במהרה לגאולה השלמה ולבנין ביהמ"ק.

(ע"פ טיב התורה-פינחס)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיר באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב הודעות

עדכוני שיחות: 0534-100024

י"ד הועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

טיב הבניין - אין איש שם על לב

החובה התמידית להצטרף בצער החורבן וחומר המתרשל בזה

העדר הצער על החורבן -

סיבה לאריכות הגלות

"ויאן המקום שראוי להרחיב בו הדיבור, אלמלא לא היה אלא עוון זה בדינו שאין מתאבלין על ירושלים כראוי - די להאריך גלותנו. והיא בעיני הסיבה קרובה היותר גליה עצומה וחזקה לכל השמדות המופלגות הגדולות הנוראות המבהילות הרעיונים אשר מצאונו בגלות בכל מקומות פזורנו, על צאורינו נדפדפו לא הונח לנו להרגיע בגוים עם שפלותנו ענינו ומרדנו. לפי שיצא האבל הזה מליבנו, בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו, שכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבנו. על כן כמות מלב נשכחנו, מדור לדור הוסף יגון על יגוננו ומכאובנו." וכל אורב אמת יודה לדברינו, וכאשר יזכיר הנסיון ביחוד ביום תשעה באב המר, מי ומי המתאבל ונאמה על חורבן הבית ושטמות ארצנו כראוי ממעמקי הלב כמה דמעות נשפכות על זאת. ואין צריך לומר בשאר ימי השנה אין זוכר ואין פוקד ואין דובר דבר ממנה, אפילו במחשבה לא בא זכרונה, כאילו מקרה הוא היה לנו."

דיבורים אלו - חובבי הלבנות אש ונוקבי כליות ולב - יצאו מתחת קולמוסו הגהרז של הגאון והקדוש רבי יעקב עמדין ז"ע, במסדרו הידוע שחיבר והוציא לאור עולם (חודש אב שער שישיר לעשות זכר לחורבן סעיף טז).

הדברים האלה צריכים לימוד בתשומת לב ובעומק העיון, הוא מתאונן וקובל על כך שבעוונותינו הרבים נשתקענו בין האומות, עד כי כמעט ושכחנו מן הצער והאבל על ירושלים. ולא די שבכל ימות השנה כמעט ואין אנו עוסקים בזה, אלא אפילו בעצם יום תשעה באב, היום המר והגמור בו אירע החורבן הנורא וגלו בנינו מעל שולחן אביהם, גם אז קשה למצוא אנשים המתאבלים באמת ובתמים ושופכים דמעות כמים על חורבן הבית.

בעקבות חסרון זה באו ותכפו על ראש בני ישראל צרות רבות ורעות שונות ומשונות עד כדי כך, שהאחרונות משכחות את הראשונות. וכל זאת רק מחמת שפסקנו מלהתאבל על ירושלים כאילו וכבר איננו מייחלים ומצפים לבניין הבית המקדש. והיות שמדתו של הקב"ה הוא במדה כנגד מדה, לכן כשם שאנו שכחנו מירושלים, כך גם כמעט ושכחנו בתוך הגלות בין האומות העושים בנו כטוב בעיניהם, שהיה לעפר נפשנו בדקה לארץ בטנונו.

ציון דורש אין לה - מכלל דבעיא דרישה

ירמיה הנביא מקונן (ירמיה ל, ז): "ציון היא דורש אין לה", עם חורבנה של ירושלים ננחה כבודה של ציון ואין מי שידרוש אחריה. רבי יוחנן מדיין מן הכתוב הזה ואומר (סוכה מא): "ציון היא דורש אין לה, דורש אין לה - מכלל דבעיא דרישה". משמע מתוך דבריו, שחוב קדוש מוטל על כל אחד ואחד לדרוש את כבודה של ירושלים ששטמה וחרבה מבלי באי מועד.

כיצד דורשים את כבודה של ירושלים? על ידי שאנו מתאבלים ומצטערים על חורבנה של עיר הקודש והמקדש, מרבים לצפות ולהשתוקק בערגה וכיסופים שיבוא יום ה' ויבנה את ביתו כבתחילה. וכפי שאנו מתעוררים ומבקשים מדי שבת ומועד בתפילה שחרית: "ממקום מלכנו תופיע ותמלך עלינו כי מחכים אנחנו לך. מתי תמלך בציון בקרוב בימינו לעולם ועד תשכון. תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך לדור ודור ולנצח נצחים. ועינינו תדאגנו מלכותך דבר האמור בשירי עוון". לו היינו מכוונים בתפלה זו, כראוי היה לבנו נמס כדונג מגדל ההשתוקקות והכיסופין היוצאים מבין

הלכות בין המצרים

תיקון חצות בימי בין המצרים

ג. בדין גילוח השערות לבעל ברית הקילו בזה הרבה במדינת אשכנז, וגדולי האחרונים נשאו ונתנו בזה על חת"ס א"ח סי' קנ"ח ולענין מעשה בשבוע שחל בו תשעה באב בודאי הלב נוטה להחמיר, וכמדומה שגם לפני זה אין המנהג להקל במקומותינו (שבהל שם).

יד. סריקת הראש מותר בכל אלו הימים (וב סק"ב). טו. מריטת שער העין או שער הגבות לא נחשב לחספרות (הליש פ"ד סק"ז).

ריקודין ומחולות

טז. אסור לעשות ריקודין ומחולות בימי בין המצרים (וב סק"ז).

יז. וה"ה דאסור לנגן בכלי זמר אפילו בלא ריקודין ומחולות (מנח"י ח"א סי' ק"א ע"ש).

יח. שירה בפה מותר בין המצרים אבל לא בתשעת הימים (הליטת אבן ישראל).

יט. ט"א המשמיע נגונים דינו ככלי שיר גמור, וי"א שאף אם לא הוקלט בו שום כלי זמר, מ"מ עצם השירה ע"י כלי זה נחשב ככלי זמר ואסור (שבהל ח"א סי' ק"ז).

כ. י"א דאסור זה של שמיעת כלי שיר אינו אלא בשירים כאלו שמעוררים לידי ריקוד, ובהוה אין חילוק בין שירה בכלי או בפה, ומ"מ נכון להימנע בימים אלו אף משמיעת שירים שאינם מביאים לריקוד, ואפילו קטעי חזנות וכדו', וכדאי הוא בית אלוקינו להתאבל עליו (הליש פ"ד טז).

כא. ויש להחמיר בזה אפילו לקטנים אם הגיעו לגיל חינוך, כיון שהוא אבילות דרבים (א"ח ח"ד א"ח סי' כ"א).

כב. אף מי שנשא אשה לפני י"ז בתמוז לא יעשה ריקודין וכלי שיר בשמחת השבע ברכות שחל בתוך ימי בין המצרים, אלא בשירה של מצוה בפה כנהוג (שבהל ח"ג סי' ק"ז).

כג. במקומות שנוהגין אצל אחינו הספרדים לערוך שמחת נישואין אף בימי בין המצרים מותר אף לאשכנזים להשתתף שם, שלא גזרו חז"ל להשתתף בשמחה של מצוה, וכמו שמועד לכל אחד להשתתף בסעודת ברית מילה או סיום מסכתא אפילו בתשעת הימים. ואם כי מנהגנו שלא לערוך אז כלל נישואין כיון שאפשר לינשא אח"כ מ"מ מי שמטנה להקל בזה והוא עושה כן בהיותו מותר לכל אחד להשתתף בסעודת המצוה אם יש לו איזה שייכות להשמחה. אך מכל מקום יש למנוע מריקודין בעת שמחת השבע ברכות, כיון שאין המנהג תמיד לרקוד בשמחת השבע ברכות אף בשאר ימות השנה, ואינו דומה לשמחת חתונה ששם הריקודים הם עיקר השמחה (שהתורה ח"ד סי' ק"ח).

וכל זה מעיקר הדין, אך לענין מעשה נראה שאם אין ההשתתפות בריקודין נחוצה, כגון שיש שם הרבה משתתפים מבין אחינו הספרדים ולא יראו ניכר העידדותו לגרוע משמחת החתן, אזי ראוי להימנע מכך ולקיים האבילות כמנהג האשכנזים (שם).

כד. המלמדים שירות ותשבחות לתלמידיהם לא ילמדו בימים הללו כי אם מהגונים של אלו השבתות ששוכרים את הלב, וטוב יותר שלא ילמדו כל עיקר עד שיעברו ויתמו ימי בכי על חורבן בית המקדש (מ"ח פ"י סי' ט).

א. כתב הארי"ל בספר שער הכוונות מנהג טוב וכשר מאד לכל בעל נפש לישב באבילות אחד חצות בכל אלו הימים ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית, כי אז הוא התעוררות הדין בסוד כי ינטו צללי ערב, אשר לסיבה זו שרף ההיכל אחר חצי היום, ודבר זה עושה תועלת גדולה בנפש האדם, וענין חצות הלילה אין צורך להזכירו, כי אפילו בכל שאר הלילות צריך להתאבל על החורבן, ומכל שכן בלילות בין המצרים שצריך להוסיף בכייה, ועליו נאמר שמתחו את ירושלים וגו' כל המתאבלים עליה.

וכן הביא המ"ב (סי' תק"א סי' ק"ג) בשמו שיש להתאבל בימים אלו לאחר חצות היום, ויבכה בהם כמו חצי שעה.

ב. ונוהגין לומר אז תיקון רחל שאומרים בתיקון חצות, מפני שפסוקים אלו מיוסדים על בכיה והספד על חורבן הבית, וגם כדי שיהיה דבר השווה לכל נפש (וסף אומץ להודיע"א סי' כ"א).

ג. אין אומרים תיקון חצות בערב שבת לאחר חצות היום, וכ"ש בראש חודש אב, וה"ה בערב תשעה באב לאחר חצות היום אין אומרים בו תיקון חצות (וביח"ל סי' ת"א ד"ה בחפית).

ד. אין נושאים נשים בימים אלו, ואפילו אם עדיין לא קיים מצות פריה ורבייה (וב סק"ב וט"ב סק"ח). והטעם משום דלא מסמנא מילתא (מ"ח שם סק"ג בשם בעש"ע ע"ד ועד ע"ש).

ה. ומכל מקום מותר לעשות אירוסין בימים אלו, ואפילו ביום תשעה באב עצמו מותר ליאיר, ואילו שם בו קצת שמחה והיה לו לאסור ע"כ ב"ב, מ"מ מותר מטעם דשפת יקדשו אהו (ש"ע שם וט"ב סק"י).

ו. ומותר לעשות סעודת אירוסין עד ר"ח אב, וה"ה דסעודת שידוכין היא סעודת מצוה כמו סעודת אירוסין (וב סק"ט וט"ב סק"ז שם).

ז. אין מסתפרין בימים אלו, ואפילו לכבוד שבת אין מתדירין, כיון דבאל"ה אין רגילין להסתפר כל שבוע (ש"ע שם פ"ד וט"ב סק"ב).

ח. מנהגינו להחמיר שלא לגלח שערות הזקן אף לאלו שמגלחים זקנם בשאר ימות השנה כל כמה ימים (שבהל ח"י סי' פ"א).

ט. מותר לגלח את השפה אם מעכב את האכילה (ש"ע שם פ"ג וט"ב סק"ב).

י. אחד האיש ואחד האשה שווין לאיסור, ואפשר שיש להחמיר באשה לגלח ריבוי שער צדדעין (וב סק"ט).

יא. אסור לגדולים לספר לקטנים, והטעם משום מצות חינוך, ועוד משום עגמת נפש, ונפק"מ בין הטעמים בקטן שהוא פחות מבין שש שעדיין לא הגיע לגיל חינוך, דמשום טעם השני יש לאסור מפני עגמת נפש (ש"ע שם פ"ד וב"ב סי' תש"ע שם, ואף בשערות אירי לענין שבוע שחל בו ר"ב, מ"מ טוב האיר דלדין, יש להחמיר בחספרות מ"ו בתמוז).

י"א דלצורך קטנים אין להחמיר אף לפי מנהגינו אלא בשבוע שחל בו תשעה באב (וב סק"ב שם בשם ה"א, והולק על האיר ה"ל).

י"ב. ומכל מקום לא יעשו אז תגלחת של מצוה שנוהגים לעשות לקטן בן שלש שנים (ותן לע"ד).

השיתוף. אכן, כאשר יש מחסור במדת האבלות וצער החורבן, שולח הקב"ה רמזים ואותות מן השמים על ידי צרות וסיוורים שונים רח"ל, למען יתעוררו לבות בני ישראל להתאבל על צער החורבן והשכינה המתפלשת באפרים. עד מתי נוכל להחריש ולהתעלם מקול דמי אחינו הצעוקים אלינו מן האדמה.

ואפשר לומר שזוהו אחד מן הטעמים שגדולי ישראל ראו לנכון להוסיף בתוך ספר הקינות הוותיק, גם קינות שנתחברו לזכר הצרות הנוראות שאירעו בקרב גולת פזורה עמינו בתקופות המאוחרות יותר. גם בדרו האחרון ממש, חיברו כמה מגדולי ישראל קינות מיוחדות על הצרות האיומות שפקדו את עמינו בעת המלחמה האחרונה והנוראה, כאשר פריצי אומות העולם קמו עלינו לבלות ריבוי ריבאות מכלל ישראל, על ידי מיתות משונות ואכזריות אשר לא היו כמותם מאז היות יהודה לגוי.

אין זה אלא מחמת ששורש כל הצרות הרבות והרעות מקורן בחסרון הצער והאבלות על חורבן הבית. על כן ראו להכניס את הקינות על שאר הצרות בתוככי הקינות על החורבן, כי הא בהא תליא. ואם רק נתחוק ונתאמץ להצטרף בצער השכינה הקדושה על שחרב ביתה ושטמ מעמדה בודאי נוכל למנוע מאתנו כל מיני גזרות קשות ורעות וכל מיני פורעניות המתרגשות לבוא לעולם.

הלכן ירבה נא לבכות ולשפוך דמעות כמים על חורבן בית מקדשנו ותפארתנו, וכלשון ספר"ק 'שער הכוונות' (דרושי חג השבועות דרוש א' וכן הובא במשנה ברורה סימן תקנ"א סי' ק"ג): "מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש, לשבת באבילות אחר חצי היום בכל אלו הימים ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית."

הבכי בדבר זה אינה מדרגה למורמים מעט ויחיד סגולה בלבד. אלא הוא חיוב גמור על כל אחד ואחד, לבכות בדמעות שליש ולקונן על בית חיינו שהייתה לשמה ולכיהו. ירמיה הנביא אומר במגילת איכה (א' ב): "בכו הבכה בלילה והדמעתה על לחיה אין לה נמנח מכל אוהביה", עוד הוא אומר: (ירמיה ת' כג) "מי יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה ואבכה יומם ולילה".

התעוררי התעוררי קומי ירושלים

על כן עורר נא התעוררי נא, פתחו את שערי לבבכם להתחזק ולהתעצם בהשתתפות בצער החורבן וגלות השכינה, והגם שלאמיתו של דבר כל העתים שווים בחובת הצער בצער ירושלים והמקדש, מכל מקום בימים אלו שבהם אירע החורבן, והוא בבחינת מות מוטל לפנינו, ישנו חובה כפולה ומכופלת. על כן ציון במר תבכה וירושלים יתן קולה ללא הרף ומאין הפזורה.

אך גם אם ישאל השואל, איככה אוכל להתעורר כראוי, הלא בכל זאת כבר עברו קרוב לאלפיים שנה למאז החורבן, וכיצד יש לאל ידי לעורר עתה את ההרגשים בשעה שלא ראיתי את הבית בתפארתו, ואינו מכיר ביתרון האור מן החושך? כיצד נוכל לקרב זאת אל דעתנו ולהרגיש ולו כמעט את מה שחסרנו?

ברם העצה היעוצה היא להתבונן בפסוק הראשון באיכה - "איכה ישבה בדד העיר רבתת עם היתה כאלמנה", מפרש שם רש"י: "היתה כאלמנה - ולא אלמנה ממש, אלא כאשה שהלך בעלה למדינת הים ודעתו לחזור אצלה". דהיינו שיצייר בדמיונו

על דרך הרמז פירשו בספרים הקדושים, וצוית את לעיניהם, תצוה את יהושע מנהיג הדור, שהיה שומר ומשגיח לעיניהם של ישראל, שישפיע בהם בישראל את קדושת שמירת העיניים.

ולמד כאן משה רבינו את יהושע בן נון שעתיד להנהיג את ישראל, וכן את אלעזר הכהן ואת כל העדה כולה, שזה עיקר יסוד קיומם של ישראל בעולם, שהוא תלוי ועומד בשמירת מידת היסוד, שבזכות שמירת ברית קודש העולם קיים וישראל קיימים בכלל ובפרט.

כמ"ש בפרק ארבעה נדרים (לב): "גדולה מילה שאילמלא מילה לא נתקיימו שמים וארץ, שנאמר (ירמיהו לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה, חקות שמים וארץ לא שמתי". תחילת שורש שמירת היסוד היא בקדושת העיניים ושמירתן, כד"א (במדבר טו לט) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". ופירש רש"י: "ולא תתורו אחרי לבבכם - כמו (במדבר יג טה) 'מתורו הארץ'. הלב והעיניים הם מרגלים לנו, ומספרים לו את העבירות. העין רואה והלב חושב, והגוף עושה את העבירות" עכ"ל.

לפיכך נצרך משה רבינו מהימנא לצוות את יהושע לפני אלעזר הכהן הגדול וכל בית ישראל, בהעמידו אותו בתורת איש על העדה להיות מנהיג הדור. - שיהא שומר ומשמר לעיניהם של ישראל כבבת עינו בקדושה וטהרה, להחזירם ולעוררם תדיר על 'שמירת העיניים' בטהרה ולהשפיע בהם מקדושתו הנשגבה של צדיק הדור את 'קדושת העיניים', שורש קיום הקדושה שבישראל, וסוד קיום בית ישראל בשמירת מידת היסוד.

על כך מלמדנו החכם מכל אדם בספר החכמה (משלי כג טו): "אמר: 'תנהג בני לבך, לי ועיניך דרכי תצננה'. ודרשין בירושלמי (ברכות פ"א ה"ה): "אמר רבי לוי, ליבא ועינא תרין סרסורין דחטא, אמר הקדוש ברוך הוא אי יתב לי לבך ועיניך, אנא ידע דאת לי" ע"כ.

ובעמדתו כה בחדשי 'תמוז' - אב הנקראים חודשי עיניים, כמ"ש בכתבי הארז"ל (ועמ' המשנה פ"ב בא) וז"ל: "תמוז אב ב' עיניך, ולכן נחרב בית המקדש בתמוז אב, בסוד (ואיפה א"ו טז) עיני עיני ידעה מים" עכ"ל. - הרי נרמז לנו בזה שעיקר בכייתו של אדם כשעיניו יורדים מים על צרותיו וייסוריו, הם על פנים העיניים וכד"א (שם ג, א) "עיני עוללה לנפשי מכל בנות עיר". והזכיר לשמירת העיניים, זוכה לחיים מלאים בשמחה וטובה.

- > * < -

ציון התנא הקדוש רבי מתיא בן חרש ז"ע (שבבבית בעת נישואיו) נודע כמקום המסוגל מאוד לקנין 'שמירת העיניים'. כמבואר בכתבי הארז"ל ז"ל בסוד ההשתטחות בקברות הצדיקים, שהיא כדי להתדבק ולינוק ממידתו המיוחדת של אותן צדיק, כל צדיק וצדיק לפי עניינו ומידת עבודתו בקדוש.

והרי האי תנא דידן רבי מתיא בן חרש ע"ה היה מיוחד ומצוין במידה נעלה זו של מסירות נפש לשמירת העיניים, כאשר אביא לפניהם כאן בע"ה מפורש מדברי המדרש המפורסם. - ולפיכך הוא המקום הנכון, שטוב ומסוגל בו עד מאוד לבקש ולהתחנן על נפשו ועל נפש זרעו, שיהיו שמורים ומשמורים מן החטא ומכל שאר פגעים ומדוענין בישון, על ידי 'שמירת העיניים'. וממילא אינו בכך למידת הקדושה בכללות, שהיא יסוד ופינה לחלות כל ברכת טוב.

רבי מתיא בן חרש היה תלמידו של רבי אליעזר, והיתה לו את הישיבה הגדולה ברומי, שלא היתה בימיו ישיבה גדולה יותר מזו. כמ"ש בילקוט (ויקרא רמז תרי"א): "אחר רבי מתיא בן חרש לרומי, והיתה לו מסירות נפש

עצומה למצות 'שמירת העיניים'.

כדאיא במדרש פרשת ויחי (ילקוט שמעוני רמז קס"א), זה לשונו הזהב: "מעשה רבי מתיא בן חרש, שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה, והיה זיו פניו דומה לחמה, וקלסתר פניו דומה למלאכי השרת, שמימיו לא נשא עינו לאשה בעולם".

"פעם אחד, עבר שטן ונתקנא בו, אמר: אפשר אדם כמו זה לא חטא. אמר לפני הקב"ה ריבונו של עולם רבי מתיא בן חרש מה הוא לפניך? אמר לו צדיק גמור הוא. אמר לפניך, תן לי רשות ואסיתנו! אמר לו, אין את יכול - לו - אף על פי כן - אמר לו לך".

"נדמה לו כאשה יפה, שלא היתה כדמותה מעולם מימות נעמה אחות

תובל קין, שטענו בה מלאכי השרת, שנאמר (בראשית ג, ב) 'ויראו בני האלהים את בנות האדם'. - עמד לפניך, כיון שראה אותו (רבי מתיא בן חרש) הפך פניו ונתן לאחוריו. שוב בא ועמד לו על צד שמאלו, הפך פניו לצד ימין, היה מתהפך לו מכל צד. - אמר: מתיא, אני שמא יתגבר עלי יצר הרע והחטיאני".

"מה עשה אותו צדיק? - קרא לאותו תלמיד שהיה משרת לפניו, אמר לו, לך והבא לי אש ומסמר, הביא לו מסמרין ונתנום בעיניו. - כיון שראה השטן כך, נדדעזע ונפל לאחוריו".

"באותה שעה, קרא הקב"ה לרפאל, אמר לו, לך לרפא את רבי מתיא בן חרש. בא ועמד לפניו, אמר לו מי אתה, אמר לו, אני הוא רפאל ששלחני הקב"ה לרפאות את עיניך. אמר לו, הניחני מה שהיה היה".

"חזר לפני הקב"ה, אמר לפניו, ריבונו של עולם כך וכך אמר לי מתיא. אמר לו, לך ואמור לו אני ערב שלא ישלחו בו יצר הרע - מיד ריפא אותו" עד כאן העתקת לשון המדרש אתו באת.

טיב מעשה זה שבמדרש דגן מבהיל על הרעיון, לכל מתבונן ומעמיק בכל תיבה ותיבה שבלשון חכמים מרפא. - מי לנו גדול מהאי תנא קדישא עילאה רבי מתיא בן חרש, זקן ויושב בישיבה הגדולה בהרצת תורה לתלמידים, זיו פניו דומה לחמה וקלסתר פניו למלאכי השרת, והמדרש מעיד כי 'שמימיו לא נשא עינו לאשה בעולם'. ואף על פי כן נתקנא בו השטן כשעבר שם והעמידו בניסיון הקשה ביותר, להסיתו ולפתותו בדמות מראה האשה היפה ביותר, שלא היתה כדמותה מעולם עד שאפילו מלאכי השרת מלאכי עליון נכשלו בה. - ואף על פי כן מרוב פחד ומורא של 'יראת חטא' ח"ו, היה מתהפך עצמו מצד אל צד באומרו: 'מתיא, אני שמא יתגבר עלי יצר הרע והחטיאני'.

ולא נחה נפשו של אותו צדיק וקדוש נשגב, עד שהתגבר בעזות דקדושה עצומה ובמסירות נפש שאין כמות, תקע במו עינו 'מסמרים של אש' כדי לנקר את עיניו, שלא יכשלו חלילה בראיה אסורה!

השטן בעצמו מזדעזע מאותה מסירות נפש של 'שמירת העיניים', והוא נופל מלאו קומתו לאחוריו!

היסמנה שערות ראשו, עד היכן הדברים מגיעים!

ויתרה מזו למדנו מטיב זה המעשה, שאף לאחר שעמד באותו ניסיון קשה ונורא ונשלח לו המלאך 'רפאל' בעצמו לרפאותו על פי ה', היה עדיין חושש בנפשו ומתיירא פן יחטא ויכשל שוב בעון 'שמירת העיניים', ורק לאחר שהבטיחו הש"ת נאמנה: "אני ערב שלא ישלחו בו יצר הרע" נענה בדבר.

וכמו שמימים שם המדרש: "מכאן אמרו חכמים כל מי שאינו מסתכל בנשים על אחת כמה וכמה באשת חבירו, אין יצר הרע שולט בו". והיינו, משום שאין יצר הרע שולט כי אם במה שענינו רואות, ומי שענינו שמורות מכל משמר מובטח הוא שלא יחטא כד"א (ישעיה לג טו-טז) "לעצם עיניו מראות ברע הוא מרומים ישכף".

לפיכך זו התפילה שאנו מתפללים פה על ציון | הפשך בעמוד הבא <

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

דברים משנ"י

ב"ה שנולדתי בנש"ק, אולם כאשר אני מחתן את הילדים שלי, באופן טבעי יש לי מזומנים רבים, שלא בהכרח קשורים אלי ועלי מוטל עול גיוס הכספים עבור רצף האירועים...

בנוסף לחתונה נוצרה בעיה רפואית במשפחה שהצריך הון רב, ונאלצנו להשתמש בכספים שאספתי בחו"ל לצורך החתונה, עבור העניין הרפואי שניחת עלינו בפתע פתאום. הרגשתי איום ונורא. מתקרבים אנו למועד החתונה, ואין בכיסי פרוטה, ואיך אעזז פני לבקש שוב פעם כספים מאנשים טובים שכבר עזרו ותרמו בעין יפה עבור הוצאות החתונה!?

כבר עומדים שבוע לחתונה והרגשתי שאיני מסוגל לשאת את הלחץ. עשיתי מה שעושה יהודי לחוץ וחסר אונים, נסעתי לקבר הרשב"י, והתפללתי בדמעות ותחנונים שהישועה תגיע במיוחד שמדובר בסכומי עתק, בשונה מחתונה רגילה של אדם מן המניין.

אחרי ששפכתי צוקן לחשי בדמעות שלישי, יצאתי מהמערה לכיוון התחבורה עם תחושת הקלה. בירידה של מירון צלצל הפלאפון שלי, כאשר על הקו יהודי חם שעומד איתי בקשר קבוע בתור האיש קשר שלו לאבי הצדיק כל אימת שהוא זקוק לברכה או ישועה. הוא אמר שברצונו להשתתף בהוצאות החתונה ואמר שהוא מעביר לי סכום כסף לחשבון, סיפרתי לו מה שקרה עם הכספים שהלכו לעניין הרפואי במקום לחתונה, הוא ענה שהכספים האלו עשוי לכל מה שארצה.

שמחתי שמחה גדולה מכך שלא יוצא חלילה מעילה בכספי הקדש, וגיליתי שהעביר לי סכום של שמונים אלף דולר, הייתי המום ולא ידעתי כיצד להודות לה' ששלח לי את הישועה ממש ברגע האחרון בהרחבה גדולה.

כעבור זמן פגשתי את היהודי הנדיב, ושאלתי אותו מה קרה שהעביר לי כזה סכום נכבד. הוא אמר: "אין לי מושג מה עבר עלי, ומדוע עשיתי את זה, אבל פתאום הרגשתי שאני חייב להשתתף בשמחה שלך, ונתתי את הסכום הזה שאינו ממש כפי יכולתי" אבל כדי שתדע שאיני מתחרט על כך כלל וכלל, שלף מכיסו צ'ק נוסף וכתב סכום נוסף קטן, והכריח אותי לקחת את הכסף להרגשה שאיני מתחרט חלילה.

בכל חתונה הקב"ה עוזר לי בדרכים מופלאות!!! בעל המעשה:ב.ה.

הפענוח לדכות את הרבים בסיופי של השגחה פרטית פוזנן לזלוח אל ר' שפחה סטואלס 05226517922 :טפקס או ל: o.y.wines@gmail.com

האי תנא קדישא רבי מתיא בן חרש ז"ע כוחה גדול עד מאוד להתקבל במדומים שזכה להתחבר ולו בניניה של היבור איתן בקדושת התנא להשפיע עלינו את קדושת שמירת העיניים לטובה ולברכה, וזוה נזכה לכל ברכות רפואות וישועות הנצרכות לישראל בכלל ובפרט. - עדי נזכה מהרה שתתקבל הפילתם ובקשתם של ישראל להרמת קרן השכינה הקדושה שלש פעמים בכל יום: **"וְתוֹמַיָּהּ עֵינָיו בְּשׂוֹבֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים" - אמן ואמן.**

[לפי ספתי ל"ב ההתחזקות - שמירת העיניים, השטחית על ציון התנא רבי מתיא בן חרש]

- < * > -

מפורסם היה הוד כ"ק מרן האדמו"ר רבי אהרן מבעל זצוק"ל במעלות קדושתו וטהרתו, כאשר הורוה ולידתו בקדושה עליונה ועוד מילדותו וינקותו ממש היה מקפיד על כל תג וקוץ בגדיו הקדושה במסירות נפש, כנודע בטיב כמה וכמה מעשיות המפורסמים בענין זה, [חלקם אף הובאו במדור זה].

בכל שאלה ובכל ספק שנתעורר אצלו בהלכות הללו, [כמו בעוד הרבה הלכות] היה תופס לחומרא שבחומרות, ומחמיר על עצמו עד קצה האחרון.

אחת החומרות שנהג אותה צדיק קדוש עליון סלסול בעצמו, היתה בהלכות ייחוד, שהיה חושש לשיטת הפוסקים שצריך שיהיו שלשה אנשים בחדר שנמצאת בו אשה, כדי שלא לעבור על חשש סרך של איסור ייחוד.

בפרט כאשר על פי רוב היתה עת קבלת קהל אצל הרבי בשעות הלילה המאוחרות, ובלילה הרי החמיר בזה יותר הרמ"א להצריך שלשה אנשים כמבואר כל זה בשולחן ערוך אבן העזר (הלכות אישות סי' כב ס"ה) עיין שם היטב בנושאי כלים ובפוסקים.

אשר על כן היה הסדר בחצר הקדוש בכל פעם שהיתה אשה מגיעה להתקבל בקדוש פנימה, שיהיו נוכחים בחדר עוד שני אנשים מלבד הרבי עצמו. המשמשים ויושבי בית המדרש כבר הורגלו להיקרא אל הקדוש פנימה כשהגיעה אשה לבדה, כדי להשלים למנין שליש' מלבד הרבי והגבאי שבחדר, והיה שומר ומשגיח על קפידו זה [כמו על שאר קפידות הקדוש] בנאמנות תמיד.

סיפר אחד מגדולי תלמידיו, הגה"צ רבי שלום הכהן בראנדער זצ"ל, שפעם באחד הלילות היה יושב בבית המדרש בעלזא שבירושלים עיה"ק והוזה בתורתו כדרכו, השעה התאחרה מאוד וכבר כמעט לא נמצאו אנשים בבית המדרש ובסביבתו. והנה לפתע נכנס בחופזה לביהמ"ד הגבאי הרה"ח רבי שלום פוגל ז"ל, וקרא לו חיש להצטרף עימו מהרה אל הקדוש. הוא התנגד על כך שמוכרח להפסיקו מתלמודו, משום שהגיעה עתה אלמנה זקנה אחת שהרב התנהג עתה לקבל אותה. אלא שבעקבות השעה המאוחרת לא נשאר בבית הרבי אף אחד מאנשי החצר, לאחר שהחזיר בחור' של המשמרת הקודמת כבר פנה לביתו, ומחליפו למשמרת הבאה עדיין לא הופיע. והנה אותה אלמנה ממתנה בפתח החדר, והיא זקנה וחלושה שאין בכוחה לעמוד, וגם הרבי יושב וממתין שיצטרפו שלשה אנשים לפיכך עליו למרו ולבוא עימו תיכף ומיד.

רבי שלום סגר תיכף ומיד את הגמרא קם מהרה ממקומו, והזדו בקביותו של הגבאי בדרכם המחירה אל חדרו של הרבי. משהתקרב אל החדר, וראתה אותה זקנה שבפתח שהנה מכוון בית המדרש כבר מגיעים השניים להיכנס החלה לצעוד פנימה אל תוך החדר, כדי לפנות את מקום הפתח שבביל שני האנשים שמאחוריה שיוכלו אף הם לעבור את מפתח הבית פנימה.

הרבי הקדוש ישב כל אותה עת על פינת קצה כסאו כדרכו בקדוש, כשראשו הק' מורכן מטה כהרגלו, בהמתנתו על האיש השני שאמר הגבאי שהולך לקרוא מבית המדרש, כדי שיוכל לקבל אותה 'פתקא' של האלמנה. - ובהיות מבטו מושפל לארץ לא ראה כנראה את הגבאי עם ר' שלום הצועדים אל החדר מאחור, שעדיין לא נכנסו החדרה, רק בזאת הבחיך שהאלמנה הזקנה כבר החלה צועדת פנימה ועדיין חסרים לפניו שלשה אנשים כדון!

ברגע כמיסריה, נעמד פתאום הצדיק בעוז ממקומו בסערת רוח כנשור נחש, והחל לרוץ כבחור צעיר בכל כוחותיו עד הדלת

הצדדית שהיתה בפניה, ותיכף דחק את עצמו אל תוך החדר השני הפנימי, שם התיישב והתנשף כשכולו מתנשם בכבדות מן המאמץ הגדול, בהיות אחוז פחד ובהלה כמי שכפאו שד! רחמנא ליצלן. הגבאי הוותיק ר' שלום פוגל שכבר הכיר היטב את הלך רוחו של הרבי, תפס מיד את המשגה ורץ תיכף פנימה אחר הרבי הקדוש להשיב את רוחו, והסביר לו שהם שניהם צעוד בעקבותיה רק שבעמדה בפתח החדר התקדמה פנימה פסיעות אחדות אל התילת החדר, כדי לפתוח בפניהם את הדרך.

הרבי נח קמעא מהזעזוע שתקפו, ולאחר דקות ספורות חזר בהדרו אל השלום שטוב, קיבל את הקוויטעל של אותה אלמנה והעניק לה את ברכת קדשו.

לאחר שיצאה אותה אשה לא יכל ר' שלום בראנדער לעצור ברוחו, ושאל את הרבי הקדוש: הלא תורה היא וללמוד אני צריך! מדוע נתקף הרב בפתח נורא כזה? הרי ידע היטב שהגבאי כאן מביא עימו איש נוסף, והוא גם היא ידעה זאת בהמתנתה, ואם התחילה לצעוד שני צעדים פנימה בוודאי ראתה שאפשר כבר להיכנס, משום שנמצא האדם הנוסף וממש לאחרייה יכנסו השניים הנוספים. והרי סוף כל סוף אין כאן אלא 'חומרא דחומרא' וסלסול שנהג הרב בעצמו, והרי לפנינו 'פתח פתוח' שדלת החדר פתוחה ועומדת, וגם הרי 'אשתו עימו', שכן מחברתו בקדוש הרבנית הצדקנית ע"ה נמצאת כאן בביתו - ובמה מדובר כאן? בחשש ייחוד של רגע אחד, עם אשה זקנה שבקושי שורכת את רגליה פנימה, והרבי גם הוא זקן וחלוש, ומה מקום להתיירא כל כך?

ענה לו הרבי הקדוש בשרף אש קדשו: "דעו אלטער דער קיטשענע [אותו 'טלך זקן וחסל - כיוני ליצור הרע (קהלת ה' יג) ע"ש] עוד יעשה גם אותי וגם אותה צעירים: **כדי להכשילני בחטאי!**

נורא ואיום!

- < * > -

סיפר הגאון רבי דוד סולביצ'יק זצוק"ל ראש ישיבת בריסק בן מרן הגרי"ז זצוק"ל גאב"ד בריסק, טיב מעשה מיוחד במינו שראוהו במו עיניו.

בתקופת מלחמת העולם בעת שרגו ורעשו מוסדות תבל, היה בחור פליט אחד תלמיד חכם ירא אלקים ושומר מן החטאי שבהמוט עולם ומלואו נס לפליטה מעירו וממפתחה, הגיע יחיד בגפן נכנס היישר לבית מדרש קטן שמצא ותיכף התיישב לו בשיאה של מלחמת העולם רכון על תלמודו בבית המדרש. כשתורתו הקדושה משוש חייו ובה מצא את מנוחת נפשו, הוא לא שת אל ליבו שום פחד ומורא, גם כאשר מוחץ תשכל חרב ומחדרים אימה, ולא פסיק פנימה מגורסא.

אולם 'שאלה' טבעית אחת היתה מנקרת בבעטו: מהיכן ידק זה חי? - כאשר בזמני הרעב הקשה והמחסור שנוצר בעקבות המלחמה שהקיפה את רוב העולם היה קשה עד מאוד להשיג מזון. אבל גם לקושיא אלימתי זה לא נתן הבחור הצדיק דגן להפריע בעדו בעבודת הקדוש, והתעלה עצמו מעל הרעב המקרקר, לא עזב את ספסלי בית המדרש, והמשיך בעוז בסדרי לימודיו. - מצידו היה זה נראה 'אילו' עולם כמנהגו נוהג, 'כאילו' אין רעב... וכאילו אין מלחמה ואין שואה!

אחד מבאי אותו 'שטיבל' קטן, שנכמדו רחמינו על הבחור שהלך ונחלש מיום ליום בתעדד תוונה ראויה, נגש אליו ושאלו: אמרו נא בחור'ל האיך רעב?

רעב מאוד! - זקק הבחור ברוב חולשתו. בוא נא אם כן עמי לביתו והצטרף עימנו לארוחה, הרבה אמנם אין לי להגיש בזמנים קשים שכאלו, אבל כרגע יש מעט בביתו כדי להחיות מעט את רעבונו נפשך!

מן הסתם אמר הבחור כמבין דבר מתוך דבר, ישנם בביתך גם את אשתך ובניך ובנותיך, שגם הם צריכים לסעד את ליבם... אכן כן, נענה האיש, אבל לעת עתה ברוב ה', ביכולתנו לחלוק את ארוחתנו גם לאורה חשוב כמור, וזו תהיה זכות גדולה עבורנו! צר לי! ענה הבחור למטיבו, אך מעודי קיבלתי על עצמי בגדרי

שמירת העיניים שלא להיכנס לבתיים זרים שמסתובבות שם נשים ובנות לא אוכל אפוא להתלוות אליך!

נחרד האיש והתפלל וכי זו עת עתה לנהוג בחומרות? [צו פיראון פירומקייט...]

הלא אם לא תאכל תגועו חלילה ברעב! נישט דא וואס צו רעדן! [אין על מה לדבר] - פסק הבחור נחרצות לבית זר איננו נכנס ויהי מה!

זיי נישט קיין שוטה! [אל תהיה טיפש] - פתח האיש בדברי מוסר ותוכחה, הרי יודע אתה שהמלחמה הקשה משתוללת בחוצות בעוז, ואין מי שיסתכל עליך כלל, ומי ידאג עבורך לפת לחם? - אצווה אפוא על אשתו ובנותי שיטמינו את עצמן בחדריהן פנימה עד שתסיים את ארוחתך, ועתה אל תתמהמה! כי מי יודע אם בעוד כמה שעות יישאר בידינו משהו...

אף להתפתחו הגדולה לא נענה הבחור ונשאר בסירובו העיקש, ועל כך חולשתו ורעבונו הנורא, אמר: מודה אני לך מאוד על טוב לבך, אבל על גדרי לא אעבור! בטוח אני בחסדי צורי וקוני, שלא ישגני בשביל חומרתך, ויימצא המזון הנצרך לנפשי!

הלך אפוא האיש לדרוך, והשאיר את הבחור לרעוב לחלמו. והנה - סיפר הגאון רבי דוד זצ"ל, שעמד כל אותה עת כמחריש מן הצד - לא הלפה לה שעה קלה ולפתע נכנס אותו אדם לביהמ"ד עם מגש נאה בידו, כשעליו ערוכה ומסודרת כל אותה ארוחה שהזמינו מקודם לסעוד אותה עימו בביתו.

מה קרה? שאל הבחור בפליאה, הלא זה עתה עזבתי בהחלטה ברורה להשאיר אותי כאן ברעב אם איני מצטרף אליך לביתך?

התחרטתי! ענה האיש בפשטות פשוט ריחמתי עליך והתבוננתי בנפשי שהביטחון הזה שאהה בוטח אין בו עדיין מאכל ומשקה לנוצר המיוסר, הא לך את סעודתך ואכלת ושבעת! [ולא שת אל לבך, שדווקא אותו ביטחון שבטח הבוטה בקונו גרם לרפך את דעתו לחביא המזון לביהמ"ד...]

ועל שכווצא בזה מעיד נעים זמירות ישראל בספר תהלים (לד, ט-יא): "טעמו וראו כי טוב ה" - כשתשמרו את העיניים היטב שלא לראות כי אם בטוב ה' אז תזכו לראות את ישועת ה'! - "אשרי הגבר יחסה בן, יראו את ה' קדושי כי אין מחסור ליראיו. כפירים רשו ורעבו, ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב."

- < * > -

רבות נשאל אני בשאלה החוזרת על עצמה, [בפרט מאנשי עסקים גדולים וטובים בארץ ובחוצץ ארץ]: כיצד ניתן לזכות לעשירות?

אך אין הם יודעים את התשובה הבסיסית והיסודית בענין זה, שהדבר מפורש בהרבה ספרי קודש, כי 'שמירת היסוד' הוא הסגולה היותר טובה לעשירות!

כאשר גילה להדיא בחינוכי הוזהר הקדוש [ותקן ט"ו דף ל] ברזא דמילתא, דכל מאן דמפרד פירוורין "עניות קא רדיף אבתריה, אלא צריך לנטרא טפ' דיליה, דלא יזיק לון באתר דלא אצטרך וכו'" עכ"ל ע"ש.

מידתו של יוסף הצדיק הלא היא מידת היסוד, ולכן זכה לעשירות גדולה "ויצבור יוסף בר כחול הים" (באישת סא סט), וכל הכסף סבל קצות העולם הגיע אליו בשנות הרעב.

כל גדר שגודד האדם את עצמו בענייני 'שמירת העיניים', או קבלה טובה להיזהר בקדושה ובצניעות, הרי הוא פותח בכך את צינור העשירות לפרנסה טובה ולכלכלה! - ואילו בהיפך חלילה בכל פרצה קטנה, מביא וממשיך לעצמו את ההיפך מן העשירות רח"ל. לפיכך נקבל נא כולנו בשמחה ובעוזות דקדושה, את מידה יקרה ונפלאה זו, של 'שמירת העיניים'! שהיא אחת מאבני הן שבסגולות ישראל קדושים. ובפרט בימי הקיץ הלוהטים הללו, שהיצר מרקד בדור חשוך ומזוהם להחטיא ולטמא את ישראל במראות שחך, ובמכשירים שונים טמאים ומשוקצים. ואשרי האיש הנלבב שמבין ונזהר להתרחק מהם וממהומם, לשמר היטב את עיניו ואת עיני בניו, שבכך יפתחו לפניו אוצרות שמים מלאים ברכה וקדושה. וכד"א (ישעיה ג' נ): "רְדָאָה זָרַע יִאֲרֹךְ יָמִים, וְחָפְץ ה' בְּיָדוֹ יִצְלַח" - אמן.

צְרִיזְתָּהּ אֵת לְעֵינֶיךָ - שמירת העיניים

לפון אחך
והספר אצלך
לשאלות ד'ני משולח

מוקד הזמנות ספרים
של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

יר"ל ע"י קהילת יבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173